

Wybór koniczyny

W uprawie mieszanek traw z koniczynami od doboru komponentów zależy długość użytkowania zasiewów i wykorzystanie paszy. Wyróżnia się wśród nich zarówno mieszanki jednoroczne, jak i mieszanki dwu- i wieloletnie.

Jedną z podstawowych upraw pastewnych dla przeżuwaczy jest koniczyna czerwona, uprawiana najczęściej w prostych mieszankach z trawami na krótkotrwałych użytkach zielonych zakładanych na gruntach ornych. Gatunek ten stosuje się także do zasiewu nowo zakładanych lub odnawianych łąk w siedlisku trwałych użytków zielonych, gdzie jest on jednym z wielu składników mieszanki, łącznie z którą występują inne rośliny motylkowate drobnonasienne, jak komonica zwyczajna, lucerna chmielowa i koniczyna szwedzka (białoróżowa) oraz zazwyczaj kilka gatunków traw. Koniczyny czerwona, biała i szwedzka wchodzi w skład prostych lub złożonych (wielogatunkowych) mieszanek uprawianych w warunkach polowych w gospodarstwach nastawionych na chów bydła mlecznego i mięsnego. Wprowadzenie tych gatunków do uprawy pozwala na zmniejszenie kosztów produkcji mleka i mięsa wołowego, obniża zużycie pasz treściwych oraz środków finansowych przeznaczonych na zakup nawozów mineralnych, zwłaszcza azotowych, ponieważ koniczyny korzystają z azotu atmosferycznego związanego na drodze symbiozy przez bakterie brodawkowe zasiedlające korzenie tych roślin. Na każdy 1 procent koniczyny białej w runi przypada

3-5 kg azotu związanego w drodze symbiozy z bakteriami brodawkowymi.

Różne wymagania

W uprawie mieszanek traw z koniczynami od doboru komponentów zależy długość użytkowania zasiewów i wykorzystanie paszy. Wyróżnia się wśród nich zarówno

mieszanki jednoroczne z koniczyną perską lub aleksandryjską oraz inne mieszanki dwu- i wieloletnie z koniczyną białą, szwedzką, inkarnatką (koniczyna krwistoczerwona – odmiana Opolska) i koniczyną czerwoną (łąkową). Koniczyny czerwona, białożowa i perska mają dość duże wymagania wilgotnościowe, w stanowiskach such-

WARTO WIEDZIEĆ

Koniczyny korzystają z azotu atmosferycznego związanego na drodze symbiozy przez bakterie brodawkowe zasiedlające korzenie tych roślin. Na każdy 1 proc. koniczyny białej w runi przypada 3-5 kg azotu związanego w drodze symbiozy z bakteriami brodawkowymi.

Koniczyna czerwona jest najchętniej wybierana jako składnik mieszanek z trawami na grunty orne i łąki. Z żywieniowego punktu widzenia uprawa mieszanek z trawami jest korzystniejsza niż komponentów w siewach jednorodnych, gdyż dostarcza paszy o mniejszej zawartości białka i większej koncentracji energii, co jest korzystne dla przeżuwaczy. Również plony paszy są lepsze niż komponentów uprawianych w siewie czystym, a ryzyko związane z zawodnością uprawy mniejsze.

szych lub umiarkowanie suchych można wysiewać koniczyny inkarnatkę i koniczynę aleksandryjską. Warunki glebowe konieczne dla rozwoju i plonowania koniczyn różnią się znacznie, a największe ma koniczyna czerwona, dobrze udająca się na glebach zwięzłych i średniozwięzłych. Koniczyna szwedzka woli gleby ciężkie, o wysokim poziomie wód gruntowych i wilgotny klimat, dlatego najczęściej spotyka się ją na trwałych użytkach zielonych. Inkarnatka preferuje lżejsze gleby piaszczysto gliniaste i łagodniejszy klimat Polski południowo-zachodniej, zwłaszcza mniej mroźne zimy. Pod uprawę koniczyny perskiej i aleksandryjskiej nadają się gleby żyzne. Koniczyna biała może być uprawiana na różnych typach gleb: średnich, lżejszych, gliniasto-piaszczystych, rędzinach, torfach i ciężkich glebach gliniastych.

Koniczyny jednoroczne

Ostatnio w składzie gotowych mieszanek motylkowato-trawia- stych na kilkuletnie użytkowanie sprzedawanych przez firmy nasienne spotyka się pewną ilość nasion jednorocznych roślin motylkowatych, bardzo wartościowych z żywieniowego punktu widzenia, jak koni-

czyzna aleksandryjska czy perska. W naszych warunkach klimatycznych te koniczyny są jednorocznymi roślinami jarymi, dość szybko odrastającymi po skoszeniu. Charakteryzuje je wysoki potencjał plonowania. Wytwarzają one delikatne pędy z dużym udziałem liści. Koniczyna aleksandryjska zbierana trzykrotnie w sezonie daje plon około 15 t suchej masy z hektara, co oznacza, że plon zielonki jest zbliżony do 70 t/ha. W bardziej intensywnym użytkowaniu (5 pokosów) jej plon spada do około 8-10 t/ha suchej masy (40-60 t/ha zielonki). Z zasiewu

koniczyny perskiej można uzyskać około 100 t/ha zielonej masy, co przy wysokim uwilgotnieniu zielonki (zawartość 14 proc. suchej masy) daje około 12 t siana/ha.

Obie koniczyny jednoroczne, aleksandryjska i perska, uprawia się zarówno w siewie czystym, jak i w mieszkankach z trawami, najczęściej z życią wielokwiatową lub westerwoldzką. Koniczynę perską wysiewa się w siewie czystym w ilości 15-20 kg/ha, a w mieszance z życią westerwoldzką – 13-15 kg nasion koniczyny i 8-10 kg nasion życicy. Przykładem innej jednorocz-

PORÓWNANIE PLONOWANIA KONICZYNYPERSKIEJ I ALEKSANDRYJSKIEJ

Koniczyna perska: plon – 12 t suchej masy z hektara, plon białka – 2,2 t z hektara, udział liści w plonie, w procentach: I pokos – 59,6, II pokos – 82,2, III pokos – 82,6, zawartość składników w procentach: białko ogólne – 18,5, włókno surowe – 16,4, sucha masa resztek poźniwnych w warstwie gleby 0-25 cm – 7,5 t na hektar.

Koniczyna aleksandryjska: plon – 10,4 t suchej masy z hektara, plon białka – 1,9 t z hektara, udział liści w plonie, w procentach: I pokos – 42,4, II pokos – 51,4, III pokos – 53,8, zawartość składników w procentach: białko ogólne – 18,2, włókno surowe – 19,7, sucha masa resztek poźniwnych w warstwie gleby 0-25 cm – 5,1 t na hektar.

nej mieszanki jest koniczyna aleksandryjska wysiana w ilości 12 kg/ha z życicą westerwoldzką 20 kg/ha. W krajowym doborze nasion jest tylko jedna odmiana koniczyny perskiej - Accadia, natomiast zapotrzebowanie na koniczynę aleksandryjską w całości pokrywa import nasion.

Koniczynę perską i aleksandryjską uprawiane w siewie czystym i w mieszankach z trawami można kosić 3-krotnie lub bardziej intensywnie 5 razy w sezonie. Powstaje pytanie, dlaczego stosuje się te gatunki (koniczynę aleksandryjską i perską) do mieszanek wieloletnich? Otóż po zasiewie nasiona tych gatunków kiełkują dość szybko nawet w temperaturze 6-8° C, równie szybki jest wzrost i rozwój siewek, co pozwala na uzyskanie w roku zasiewu wieloletniej mieszanki, o słabszym początkowym rozwoju, znacznego plonu wysokobiałkowej paszy. Szybki rozwój tych koniczyn chroni też mieszankę wieloletnią przed nadmiernym zachwaszczeniem.

Koniczyny wieloletnie

Mieszanki na dwuletnie użytkowanie mogą składać się z koniczyny czerwonej, życicy wielokwiatowej i kupkówki pospolitej lub z koniczyny czerwonej i białej z wymienionymi wcześniej trawami. Koniczyny

czerwoną oraz białą można również stosować do mieszanek trwałych przeznaczonych na wiele lat użytkowania, ale w ich skład powinny wchodzić długotrwałe gatunki traw, jak: kostrzewa łąkowa, kupkówka pospolita, tymotka łąkowa, życica mieszańcowa, wiechlina łąkowa, kostrzewa czerwona. Czasem do sporządzanej mieszanki stosuje się obie koniczyny (czerwoną i białą), lecz należy pamiętać, iż ich wysiew łącznie powinien stanowić 30-50 proc. normy wysiewu w siewie czystym.

Krótkotrwałe pastwiska polowe składające się z koniczyny białej i 1-2 gatunków traw użytkuje się najczęściej 2-4 lata. Pod uprawę koniczyny białej najbardziej nadają się gleby żyzne i wilgotne. Do mieszanek z koniczyną białą przydatne są: kostrzewa łąkowa, życica trwała, tymotka łąkowa, kupkówka pospolita, kostrzewa czerwona, kostrzewa trzcinowa, wiechlina łąkowa. Niekiedy do mieszanek pastwiskowych stosuje się mieszaniny odmian traw o różnej wczesności. W doborze koniczyny białej są odmiany: Astra, Brda, Cyma, Lirepa, Perła, Rawo, Riesling, Romena, Sonja, Tasman.

Mieszanki koniczyny białej z trawami najlepiej wysiać w ilości 10-15 mln nasion na hektar. Przykładowe

mieszanki wysiane w kg na hektar: koniczyna biała 4 kg + kostrzewa łąkowa 15 kg + tymotka łąkowa 4 kg; koniczyna biała 4 kg + kostrzewa łąkowa 14 kg + życica trwała 9 kg + kupkówka pospolita 2 kg + wiechlina łąkowa 2 kg + tymotka łąkowa 1 kg; koniczyna biała 2,5 kg + koniczyna czerwona 4 kg + życica trwała 5 kg + kupkówka pospolita 3,3 kg + kostrzewa łąkowa 3,5 kg + kostrzewa czerwona 3,2 kg.

Mieszanki koniczyny białej siewie się wiosną (w roślinę ochronną lub siew czysty) lub latem. Letni siew w rejonach klimatu chłodniejszego na północy i wschodzie Polski powinien być wykonany do końca sierpnia. W roku siewu mieszanki użytkuje się wyłącznie kośnie, a przykaszanie odchwaszczające mieszanek wysianych w siewie czystym wykonuje się w fazie krzewienia traw, co następuje 1,5-2 miesiące po siewie. W roku siewu mieszanki z koniczyną białą wydają jeden lub dwa pokosy.

W latach użytkowania ruń mieszanek użytkuje się pastwiskowo po osiągnięciu wysokości około 15-20 cm. Zaleca się wcześniejsze rozpoczęcie wypasu zwierząt w odroście wiosennym, co zapewnia dobrą jakość paszy w sezonie wegetacyjnym. ■

REKLAMA

Gwarantujemy oszczędność

minimum 50% energii i czasu potrzebnego do schłodzenia mleka.

45 lat na rynku światowym, doświadczenie i pozytywne opinie rolników na całym świecie są naszą najlepszą rekomendacją.

Packo

PACKO Inox nv POLSKA, ul. Gombrowicza 6j/6, 60-461 Poznań

t/f+48.61.671 08 98, gsm +48(0)662 659 916

email: michal1959@wp.eu

www.packo.pl, www.fullwoodpacko.com